

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/110/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121503634
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Turza
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:6121503634.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Turzu, členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Ladislava Mejstrika, v právnej veci žalobkyne: Mgr. H. F., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom O. XXXX/XX, V., zastúpenej JUDr. Danielou Gavorníkovou, advokátkou so sídlom v H., V. P. V. XX/XX, proti žalovanému: Ing. L. N., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom F. P. XXXX/XXX H., zastúpenému JUDr. Slavomírou Kurinskou, advokátkou so sídlom v H., V. Y. XX, o zaplatenie 10 000,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Martin, č.k. 6C/68/2021-88 zo dňa 01. 03. 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyni proti žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie podľa ust. § 34, § 35 ods. 2, § 110 ods. 1, § 558, § 563, § 657, § 658 ods. 1 OZ a § 69 ods. 1 TP zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni 10 000,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z uvedenej sumy od 01. 05. 2019 do zaplatenia (I.) a žalobkyni voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (II.). Vychádzal z toho, že žalobkyňa sa nároku na zaplatenie 10 000,- eur s príslušenstvom domáhala titulom Dohody o uznaní dlhu z 02. 05. 2018, ktorou žalovaný uznal dlh voči žalobkyni v celkovej výške 185 000,- eur. Dlh mal vzniknúť titulom prijatých pôžičiek, ktoré mu žalobkyňa v období od septembra 2016 do novembra 2017 poskytla, pričom je len na nej ako pánovi sporu, v akom rozsahu si uplatní svoj nárok. V zmysle dohody sa žalovaný zaviazal celkový dlh zaplatiť do 30. 04. 2019. Dohoda o uznaní dlhu je jednostranný písomný právny úkon dlžníka zakladajúci vyvrátiteľnú právnu domnienku o existencii dlhu v čase prejavu. Dohoda o uznaní dlhu spĺňa všetky zákonom požadované náležitosti, keďže bola dodržaná písomná forma právneho úkonu, obsahuje označenie veriteľa a dlžníka, určenie dôvodu dlhu - jednotlivé zmluvy o pôžičkách, aj ich jednotlivú výšku a splatnosť, výšku dlhu a vedomosť dlžníka o svojej povinnosti plniť. Uznaním dlhu sa prenáša dôkazné bremeno z veriteľa na dlžníka, ktorého zaťažuje dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať, že v čase uznania dlhu dlh netrval. V priebehu konania nevyšiel najavo opak tejto domnienky, keďže žalovaný neunesol dôkazné bremeno spočívajúce vo vyvrátení zákonom stanovenej právnej domnienky. Súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného o neplatnosti Dohody. Aj keď dohoda o splátkovom kalendári je v Dohode upravená neurčito, čo spôsobuje jej neplatnosť, konečná splatnosť je dohodnutá určito, pričom ak by aj nebola, aplikuje sa ust. § 563 OZ, podľa ktorého by bol žalovaný povinný plniť prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal, t. j. nasledujúci deň po tom, čo mu bola doručená žaloba, t. j. 16. 11. 2021. Súd sa však s neplatnosťou dohody o splatnosti dlhu nestotožnil, a preto priznal žalobkyni uplatnený nárok spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 01. 05. 2019, keďže už v tom čase bol preukázateľne v omeškani s úhradou dlhu, ktorého splatnosť nastala 30. 04. 2019. Ďalej mal za to, že podstatnými náležitosťami zmluvy o pôžičke je dohoda o prenechaní

druhovo určených vecí, o vrátení vecí rovnakého druhu, dočasnosť prenechania a faktické odovzdanie vecí dlžníkovi, za čo možno považovať aj bezhotovostný prevod peňažných prostriedkov. Ak nie je doba vrátenia presne dohodnutá (alebo je v tejto časti zmluva neplatná), platí ust. § 563 OZ. Ďalším vedľajším dojednaním je dojednanie odplaty. Žalovaný pritom najskôr nerobil sporným poskytnutie finančných prostriedkov zo strany žalobkyne, namietal, že sa nejednalo o pôžičku, ale o investovanie v mene a na účet žalobkyne. V ďalšom štádiu poprel aj reálne poskytnutie finančných prostriedkov. Z výpisov z účtu žalovaného však bolo preukázané, že mu žalobkyňa poskytla bezhotovostným prevodom finančné prostriedky v celkovej výške 190 000,- eur v súlade s obsahom Dohody o uznaní dlhu. Predložené výpisy z účtov nevyhodnotil ako dôkazy získané v rozpore so zákonom, keďže podľa § 69 Trestného poriadku má žalobkyňa ako oznamovateľ/poškodená právo nazerať do spisov a obstarávať si kópie z nich. V súvislosti s tvrdením žalovaného, že žalobkyňa sama svoj nárok posúdila ako investíciu a nie pôžičku, uviedol, že nie je rozhodujúce ako svoj nárok posúdila v liste z 31. 07. 2018, keďže súd právnym posúdením strany nie je viazaný, keďže toto je úlohou súdu. Navyše, zo zmlúv o pôžičkách vyplýva dojednanie odplaty. V prípade, ak je dohodnutý úrok, samotné pôžičky je treba považovať za investíciu, ako to uviedla aj žalobkyňa. Žalovaný pritom poskytnuté finančné prostriedky investoval vo svojom mene a na svoj účet. Nekonal ako finančný agent v mene žalobkyne a na jej účet. Uvedenie účelu pôžičky neznamena, že sa jednalo o investovanie v mene žalobkyne. V tomto smere neunesol dôkazné bremeno. Žalovaný navyše žalobkyni aj čiastočne po uzavretí Dohody o uznaní dlhu plnil, na druhej strane tvrdiac, že v žiadnom prípade sa o pôžičky nejednalo, t. j. plnil dlh, ktorý podľa jeho vyjadrení ani vzniknúť nemal. Keďže v súlade s Dohodou o uznaní dlhu splatnosť dlhu nastala 30. 04. 2019 a žaloba bola podaná 08. 10. 2021, nárok žalobkyne nie je premlčaný. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP a žalobkyni ako plne úspešnej v spore ho priznal v plnom rozsahu.

2. Proti uvedenému rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP a žiadal ho zmeniť tak, že žaloba bude zamietnutá a jemu priznaný nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Podľa ods. 4.1 každej zmluvy o pôžičke sa zmluvné strany dohodli, že peniaze žalobkyňa poskytla výlučne za účelom investície na finančnom trhu FOREX. Podľa ods. 4.2 každej zmluvy o pôžičke sa dohodli, že za poskytnutie pôžičky vyplatí žalovaný žalobkyni úrok z dosiahnutého výnosu za každý či i len započatý kalendárny mesiac trvania pôžičky. Žalobkyňa ho teda sama požiadala o možnosť investovať na tomto trhu a za týmto účelom mu zverila svoje finančné prostriedky, o čom svedčí aj jej list z 31. 07. 2018 označený ako „Výzva na predloženie investície a výzva k úhrade dohodnutých splátok“, v ktorom uvádza, že neúspešne investoval ňou zverenú finančnú prostriedky a zároveň ho žiada o bezodkladné predloženie vyúčtovania celej jej investície. Týmto je preukázané, že si bola vedomá, že nepreviedla vlastnícke právo k peniazom, ktoré mu zverila a nikdy nebolo ani jej úmyslom vlastníctvo k týmto peniazom na neho previesť. Z uvedeného je možné logicky vyvodit', že úmyslom žalobkyne mu nebolo poskytnúť pôžičku, ale peniaze mu zverila, aby ich investoval, to znamená, že medzi vôľou žalobkyne a jej prejavom absentuje zhoda. Žalobkyňa pritom sama vyhotovila zmluvy o pôžičke, ako aj Dohodu o uznaní dlhu, s obsahom ktorej na naliehanie žalobkyne súhlasil, cítiac sa nekomfortne a veriac, že sa problém vyrieši. Žalobkyňa v trestnom konaní, v ktorom má postavenie oznamovateľa a poškodenej, tvrdí, že ide o spreneveru, pričom základným znakom tohto trestného činu je prisvojenie si cudzej veci. V čase uzatvorenia jednotlivých zmlúv o pôžičkách existoval rozpor medzi vôľou strán a prejavom ich vôle, a preto sú podľa § 37 ods. 1 OZ tieto právne úkony priamo zo zákona absolútne neplatné a z takéhoto úkonu nemôžu nastať právne následky. Posúdenie tejto otázky je dôležité pre určenie, či jeho dlh (záväzok) existoval v čase uznania dlhu ako predpokladá ust. § 558 OZ, pretože predmetom uznania môže byť len dlh, ktorý vznikol z platného záväzkového vzťahu. Súčasne upozorňoval súd, že splatnosť zmluvy o pôžičke z 09. 11. 2017, ktorá bola splatná do 30 dní od požiadania veriteľa, najneskôr však do 31. 11. 2018, zmluvy zo dňa 09. 11. 2017, ktorá bola splatná do 30 dní od požiadania veriteľa, najneskôr do 30. 11. 2018 a zo dňa 09. 11. 2017, ktorá bola splatná do 30 dní od požiadania veriteľa, najneskôr do 30. 11. 2018, je vo všetkých dohodnutá neurčito, čo znamená, že zmluvy sú aj v tejto časti neplatné. Ak je neplatná Dohoda o uznaní dlhu, tak sú nároky z týchto zmlúv ku dňu práva na zaplatenie 10 000,- eur premlčané, preto vzniesol aj námietku premlčania. Ďalej poukázal na to, že v čl. I. ods. 1 Dohody o uznaní dlhu jednotlivo uvádza všetky zmluvy o pôžičkách čo znamená, že špecifikuje jednotlivé dlhy, ktoré vznikli samostatne. V čl. II. ods. 1 však uznáva dlh ako jeden celok, a to vo výške 185 000,- eur, z čoho je zrejmé, že neuznal jednotlivé dlhy vzniknuté na základe zmlúv o pôžičkách samostatne čo do dôvodu a výšky. V dohode absentuje nespochybniteľný obsah jeho prejavu osobitne uznať každý dlh so zreteľom na špecifické podmienky jednotlivého dlhu (splatnosť, úrok, odplatu za poskytnutie pôžičky) a sľub každý takýto dlh zaplatiť, v súvislosti s čím vzniesol námietku neplatnosti Dohody o uznaní dlhu. Dohoda z 02. 05. 2018

je neurčitým právnym úkonom, ktorá je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 37 ods. 1 OZ (NS ČR 32 Odo 376/2003). Ďalej poukázal na neurčitosť dojednaní splatnosti podľa čl. II. Dohody o uznaní dlhu, keď sa ako dlžník zaviazal zaplatiť dlh v niekoľkých splátkach podľa svojich možností bezhotovostne na bankový účet veriteľa, pričom celková suma dlhu bude na účte veriteľa najneskôr do 30. 04. 2019. Ak je v zmluve o peňažnej pôžičke dohodnuté, že dlh bude zaplatený do určitej doby v splátkach bez toho, aby bola dojednaná ich výška a splatnosť, je dojednanie o splatnosti dlhu neplatné ako celok (NS ČR 26 Odo 822/2006).

3. Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného žiadala rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť, v celom rozsahu sa stotožniac s jeho skutkovými a právnymi závermi. Občianske právo sa nachádza v súkromnoprávnej rovine, a teda zmluvné strany môžu všetko, čo zákon výslovne nezakazuje. Zmluva o pôžičke taktiež môže byť uzatvorená za určitým, presne stanoveným účelom, pričom v tomto prípade bola účelom pôžičky investícia žalovaného na finančnom trhu FOREX. Žalovaný investoval peniaze vo svojom mene a na svoj účet. Jej nikdy nepredložil žiadny výpis z realizovaných obchodných transakcií a neinformoval ju kedy a na aký účet, ani akú sumu peňazí poslal. Zmluva o pôžičke môže byť uzatvorená aj s určitým úrokom. Zmluvné strany si v rámci zmluvnej voľnosti stanovili v jednotlivých zmluvách rôzne výšky úrokov, pričom výšku týchto úrokov navrhol sám žalovaný podľa svojich skúseností a odhadov s investovaním na finančnom trhu. Z výpisov z účtu žalovaného je jednoznačné, že mu poskytla niekoľkonásobne vyššiu sumu, aká je predmetom konania. Z výpisov žalovaného je nepochybné, že v rámci trestného konania bolo zistené, že niekoľkokrát po prijatí finančných prostriedkov, ktoré mu zaslala na účet v zmysle jednotlivých zmlúv o pôžičke, časť týchto platieb vybral ako hotovosť zo svojho bankového účtu a použil na iný účel ako bolo uvedené v zmluve, t. j. nakladal s nimi ako so svojimi vlastnými. Z účelovo poskytnutých finančných prostriedkov svojvoľne vybral hotovosť minimálne vo výške 23 000,- eur. Vo vzťahu k neplatnosti Dohody o uznaní dlhu uviedla, že sú v nej jasne a zrozumiteľne uvedené jednotlivé zmluvy o pôžičkách a ich jednotlivá výška a splatnosť. Dohoda o splátkovom kalendári je síce upravená neurčito, čo však spôsobuje iba neplatnosť splátkového kalendára, avšak konečná splatnosť dlhu je dohodnutá jednoznačne určito 30. 04. 2019. Ak by aj súd pripustil záver, že dojednanie o splatnosti dlhu je neplatné, aplikovalo by sa ust. § 563 OZ. Skutočnosť, že riadny splátkový kalendár nebol súčasťou Dohody o uznaní dlhu, zapríčinil sám žalovaný, ktorý sa nechcel zaviazat' k presným splátkam, tvrdiac, že bude platiť podľa vývoja na trhu. Splátkový kalendár môže, aj nemusí byť súčasťou Dohody o uznaní dlhu. Žalovaný všetky poskytnuté finančné prostriedky investoval vo svojom mene a na svoj účet, nekonal ako finančný agent, ani sprostredkovateľ, ani splnomocnenec v jej mene, ani na jej účet. Uvedenie účelu pôžičky neznamená, že sa jednalo o investovanie v mene a na jej účet, v ktorom smere žalovaný dôkazné bremeno neunesol. Termín „sprenevera“ použili vo svojom vyjadrení orgány činné v trestnom konaní, keďže ona podala trestné oznámenie vo veci podozrenia zo zločinu podvodu.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne zotrval na skutočnostiach uvedených v odvolaní.

5. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného taktiež zotrvala na svojich doterajších vyjadreniach.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní (§ 379, § 380 ods. 1 CSP) a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho obsahu spisového materiálu a vyhodnotením toho, čo uviedol v rámci odvolacieho konania žalovaný, konštatuje, že súd prvej inštancie vo veci samej v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal potrebné dokazovanie a následne dospel k správny skutkovým a právnym záverom. V tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (§ 387 ods. 2 CSP), keďže ani odvolateľ vo svojom odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť zistený skutkový stav a prijaté právne závery. Z odôvodnenia rozhodnutia pritom vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej.

8. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalovaného krajský súd dopriňa, že výklad prejavu vôle pri písomnom právnom úkone treba vykladať podľa súdom prvej inštancie citovaného § 35 ods. 2 OZ, podľa ktorého právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom. Z uvedeného vyplýva, že obsah právneho úkonu možno vykladať podľa vôle toho, kto ho urobil, iba za predpokladu, že tvrdená vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom urobeným v písomnej forme. Výkladom totiž nemožno už urobený prejav vôle dopĺňať, meniť, či dokonca nahrádzať. Ak je obsah právneho úkonu zaznamenaný písomne, určitosť prejavu vôle je daná obsahom listiny, na ktorej je zaznamenaný. Z textu listín tvoriacich obsah spisu jednoznačne vyplýva, že strany uzatvorili zmluvy o pôžičke, na základe ktorých žalobkyňa poukázala na účet žalovaného v nich uvedené sumy, ktoré sa tento zaviazal vrátiť do dohodnutej doby a s dohodnutým úrokom, resp. odmenou. Takisto z textu listiny tvoriacej obsah spisu vyplýva, že žalovaný na základe jednotlivých zmlúv o pôžičke uznal po zohľadnení čiastočného vrátenia dlh v celkovej výške 185 000,- eur, ktorý sa zaviazal zaplatiť žalobkyni najneskôr do 30. 04. 2019. Vzhľadom na uvedené akékoľvek námietky žalovaného ohľadne neplatnosti, či už zmlúv o pôžičke, resp. uznania dlhu podľa § 37 ods. 1 OZ neobstoja a v dôsledku toho ani ním uplatnená námietka premlčania.

9. Vychádzajúc aj z uvedených skutočností, vysporiadajúc sa s podstatnými námietkami žalovaného, či už v prvoinštančnom alebo v odvolacom konaní, krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, vrátane nároku na náhradu trov konania, priznaného žalobkyni podľa § 255 ods. 1 CSP vzhľadom na jej úspech v spore v plnom rozsahu.

10. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania krajský súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a žalobkyni ako plne úspešnej aj v odvolacom konaní ho priznal taktiež v plnom rozsahu.

11. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).